

Annick Starren Msc, onderzoeker/adviseur, TNO Kwaliteit van leven

Laaggeschoold en risicovol werk: veilig werken voor iedereen!

A.M.L. Starren, onderzoeker/adviseur, TNO, Hoofddorp.

A.J. Dijkman, onderzoeker/adviseur, TNO, Hoofddorp.

F.A. van der Beek, junior onderzoeker/adviseur, TNO, Hoofddorp.

H.R. Gallis, senior onderzoeker/adviseur, TNO, Hoofddorp.

Onderwerp/vraagstelling

Het doel van dit onderzoek is het ontwikkelen van laagdrempelige aanpakken (interventies) voor het bevorderen van veilig gedrag van werknemers aan de onderkant van de arbeidsmarkt die risicovol werk uitvoeren. De veranderende arbeidsmarkt - door maatschappelijke ontwikkelingen als mondialisering, openstellen van grenzen, flexibilisering van de arbeidsmarkt, etc- vraagt om methoden voor het stimuleren en bevorderen van veilig gedrag op de werkvloer die expliciet aandacht besteden aan de grote variëteit van mensen (en hun beleving van werk en veiligheid) in leeftijd, taal, cultuur, religie, gender en bijvoorbeeld gezondheidsstatus. Juist laagopgeleiden blijken vaak in een omgeving te werken met meer arbeidsrisico's, waaronder ook werk met gevaarlijke stoffen. Het betreft hier een moeilijk bereikbare groep en de huidige aanpakken voor het bevorderen van veilig werken lijken hier niet altijd goed op aan te sluiten. In dit onderzoek is een verkenning uitgevoerd op de werkvloer, specifiek daar waar risicovol en laaggeschoold werk wordt uitgevoerd. Als vervolg hierop wordt samen met bedrijven een (innovatieve) aanpak ontwikkeld specifiek voor deze doelgroep voor het bevorderen van veilig werken en veilig gedrag.

De onderzoeksvragen zijn:

- wat zijn de kenmerken van deze specifieke doelgroep van laaggeschoolden en is er inderdaad sprake van meer ongevallen?
- hoe leeft veiligheid binnen deze doelgroep?
- wat motiveert hen en hoe kunnen we daar beter op aansluiten in onze veiligheidsaanpakken ?
- waar liggen de belemmeringen en kansen om beter aan te sluiten bij hun bestaande vaardigheden en kennis?

Methoden en technieken & Resultaten/discussie

Allereerst is de doelgroep nader gedefinieerd en afgebakend. Met behulp van de NEA gegevens is een analyse verricht op de doelgroep in relatie tot veiligheid. Vervolgens is een raamwerk ontwikkeld van sleutelfactoren die bij effectieve veiligheidsaanpakken in ogenschouw genomen moeten worden. Dit raamwerk is tot stand gekomen op basis van de eerste verkenning van literatuur en gesprekken met experts en vertegenwoordigers uit het veld.

Aan de hand van de literatuurverkenning én een aantal casestudies is het raamwerk nader ingevuld met de specifieke karakteristieken van de laaggeschoolde werknemers en hun omgeving. Dit heeft geleid tot een Plan van Eisen (PvE) voor een nieuwe aanpak. Dit PvE is de basis bij het vormgeven van nieuwe aanpakken voor het bevorderen van veilig werken en veilig gedrag bij bedrijven met laaggeschoolden. Resultaten van de interventies worden geëvalueerd met behulp van indicatoren die in een parallel traject zijn ontwikkeld.